

Hroniskas trombemboliskas plaušu hipertensijas epidemioloģija Latvijā

Andris Skride^{1,2}, *Kristaps Šablinskis*¹, *Linda Zariņa*¹, *Ainārs Rudzītis*²

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

² Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Kardioloģijas centrs

Ievads. Hroniska trombemboliska pulmonālā hipertensija (HTEPH) ir plaušu hipertensijas forma – tā attīstās, ja trombembolisks materiāls izraisa plaušu artēriju obstrukciju un vidējais plaušu artēriju spiediens paaugstinās virs 25 mm Hg un persistē ilgāk nekā 6 mēnešus. Hroniska trombemboliska plaušu hipertensija ir reta slimība. Tās istā prevalence nav zināma. Aprēķināts, ka tā varētu svārstīties no 8 līdz 40 gadījumiem uz miljonu iedzīvotāju. HTEPH attīstās 2–4% gadījumu pēc akūtas PATE.

Darba mērķis. Noskaidrot hroniskas trombemboliskas pulmonālas hipertensijas prevalenci Latvijā.

Materiāls un metodes. Datu avots – Latvijas Kardioloģijas centrā 2007. gadā izveidotais pulmonālās arteriālās hipertensijas reģistrs, ehokardiogrāfijas izmeklējumi. Visiem pacientiem plaušu trombembolijas izslēgšanai veikta datortomogrāfija plaušām ar kontrastvielu. Plaušu hipertensijas apstiprināšanai veikta sirds labo daļu zondēšana. Pacienti ar trombembolisku plaušu hipertensiju iekļauti plaušu hipertensijas reģistra 4. grupā.

Rezultāti. Sešu gadu laikā atklāti 20 pacienti, kuriem labo sirds daļu zondēšanā vidējais plaušu artēriju spiediens pārsniedz 25 mm Hg un datortomogrāfijā atklāta hroniska plaušu artēriju trombembolija. Aprēķināta slimības prevalence Latvijā – uz 2014. gada janvāri ir 9,1 pacients uz miljonu iedzīvotāju.

Secinājumi. HTEPH prevalence nav liela. HTEPH pieskaitāma reto slimību grupai. Taču ļoti svarīgi ir atpazīt un ārstēt šos pacientus laikus. Trīs gadu mirstība bez terapijas šiem pacientiem ir 90%. Tomēr šai slimībai iespējama specifiska terapija. Operablas HTEPH formas gadījumā jāveic operācija – pulmonālā endarterektomija. Pirmā pulmonālā endarterektomija Latvijā veikta 2013. gada augustā. Inoperablai HTEPH formai šobrīd pasaulē pieejams jauns medikaments patoģenētiskai slimības ārstēšanai – *Riociguats*. Šis medikaments Latvijā vēl nav izmantots. Jāturpina apzināt HTEPH slimniekus Latvijā.